

Силабус навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (Соціальна робота)»	
Галузь знань: 23 Соціальна робота Спеціальність: 231 Соціальна робота Освітньо-наукова програма: Соціальна робота (2022) Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти Курс: 2 Семестр: 3	
Факультет	Соціальної та психологічної освіти
Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
Викладач(-і)	ПІБ: Кочубей Тетяна Дмитрівна Посада: професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи E-mail: tetyana.kochubey@udpu.edu.ua
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.dls.udpu.edu.ua/course/view.php?id=11336
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна обов'язкового компонента (ОК 06)
Загальний обсяг дисципліни: кредити ЄКТС / години	7/210
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Очна (денна) форма: лекції (28 год.), практичні (42 год.), самостійна робота (70 год.), індивідуальні завдання (70 год.) Заочна форма: лекції (4 год.), практичні (10 год.), самостійна робота (98 год.), індивідуальні завдання (98 год.)
Політика дисципліни	<p>Академічна доброчесність. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів та правил академічної доброчесності, визначених Кодексом академічної доброчесності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.</p> <p>Відвідування занять. Здобувачі вищої освіти відвідують лекційні та практичні заняття відповідно до розкладу занять факультету соціальної та психологічної освіти (https://bit.ly/3EMVsFC).</p> <p>Креативна ініціатива здобувача вищої освіти (самостійне виконання навчальних завдань творчого характеру (зокрема відповідно до теми дисертаційного дослідження), висловлення власної думки, активність на заняттях, обґрунтування власної позиції).</p> <p>Аспірант має можливість: додаткову кількість балів здобувач може отримати за інші (додаткові) види роботи (виступ з науковою доповіддю, аналіз змісту самостійно обраного наукового джерела, підготовка матеріалів для науково-практичного заходу тощо); отримати додаткові бали (інші види робіт) за наявності результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (стажування, тренінги, участь у конференціях, семінарах та ін.). Інформація про ресурси для неформальної освіти, процедуру визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, розміщена на сайті факультету соціальної та психологічної освіти (https://cutt.ly/eZgmfnS); визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО (шляхом академічної мобільності відповідно до договору про співпрацю, https://cutt.ly/8JzYhQJ).</p>

<p>Що будемо вивчати?</p>	<p>У добу зміни парадигми вищої освіти, розвитку системи підготовки фахівців соціальної сфери в умовах закладу вищої освіти особливого значення набуває розробка теоретичних та методичних основ підготовки майбутніх докторів філософії спеціальності 231 «Соціальна робота». У цьому контексті важливим завданням, що дозволяє створити умови для успішного працевлаштування випускників, є підготовка їх і до викладацького виду діяльності, яке розв'язується під час вивчення дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (Соціальна робота)»</p>
<p>Чому це треба вивчати?</p>	<p>Мета – формування у майбутніх докторів філософії системи знань, умінь та практичних навичок, необхідних компетентностей для забезпечення реалізації завдань організації освітнього процесу в системі закладу вищої освіти, а також надання їм цілісної та логічно-послідовної системи знань про дидактику підготовки кадрів вищої кваліфікації, висвітлення основ теорії, методики і методології викладання навчальних дисциплін зі спеціальності 231 «Соціальна робота»</p>
<p>Яких результатів можна досягнути?</p>	<p>Результати навчання за дисципліною</p> <p>РН01. Розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, загального кругозору; дотримуватися принципів академічної доброчесності та професійної етики.</p> <p>РН03. Працювати у міжнародному контексті, включаючи участь у міжнародних професійних і наукових заходах; розуміти й продукувати іншомовні наукові тексти; спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>РН05. Застосовувати сучасні електронні інформаційні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності для моделювання процесів та прийняття оптимальних рішень у сфері соціальної роботи.</p> <p>РН07. Будувати тлумачно-інтерпретаційні моделі для пояснення соціальних явищ і процесів, переосмислювати наявні та створювати нові знання та/або професійні практики у сфері соціальної роботи.</p> <p>РН08. Здійснювати педагогічну та/або науково-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та/або вищої освіти.</p>
<p>Як можна використати набуті знання та уміння?</p>	<p>Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:</p> <p>Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері соціальної роботи, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; застосовувати сучасні методології наукової та науково-педагогічної діяльності.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК)</p> <p>ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, загального культурного кругозору та дотримання принципів професійної етики й академічної доброчесності.</p> <p>ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p>

	<p>Спеціальні компетентності (СК)</p> <p>СК02. Здатність застосовувати сучасні електронні інформаційні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності для моделювання процесів та прийняття оптимальних рішень у сфері соціальної роботи.</p> <p>СК04. Здатність до побудови тлумачно-інтерпретаційних моделей для пояснення соціальних явищ і процесів, переосмислення наявних та створення нових знань та/або професійних практик у сфері соціальної роботи.</p> <p>СК05. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.</p> <p>Соціальні навички (soft-skills) відповідно до НРК:</p> <ul style="list-style-type: none"> – комунікація – вибирати і реалізовувати комунікативні стратегії і тактики відповідно до контексту педагогічної взаємодії, що передбачає здійснення педагогічної комунікації на засадах студентоцентрованого підходу, ефективно пояснювати і презентувати навчальний матеріал; – управління – створення атмосфери довіри, співпраці, залученості, коли кожен розуміє зони відповідальності та працює на результат; – взаємодія з людьми – комунікація, вміння слухати й чути, надавати зворотній зв'язок, домовлятися, розподіляти відповідальність; – автономність та відповідальність – проводити самостійні наукові дослідження педагогічних явищ та екстраполювати їх результати в практику викладання, що передбачає здатність проявляти автономність і відповідальність у розробленні навчально-методичного забезпечення дисциплін галузі знань 23 Соціальна робота, в управлінні навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти.
<p>Зміст дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1</p> <p style="text-align: center;">Теоретичні основи методики викладання фахових дисциплін</p> <p>Тема 1. Концептуальні підходи до організації навчання майбутніх соціальних працівників у системі закладу вищої освіти</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система вищої освіти в Україні. 2. Процес навчання. Зміст навчальної дисципліни. 3. Основоположні засади фахових навчальних дисциплін. 4. Напрями соціальної роботи та підходи до визначення форм методів та технологій соціальної роботи. 5. Навчальні дисципліни з теорії і практики соціальної роботи. Зміст понять «методика навчального предмету» та «методика викладання фахових дисциплін». 6. Завдання методики навчальної дисципліни. 7. Рівні та ступені вищої освіти. 8. Стандарт вищої освіти. 9. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладу вищої освіти». <p style="text-align: center;">Тема 2. Управління навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Діяльність педагога – викладання.

2. Діяльність студента – учіння. Психолого-педагогічна готовність здобувачів вищої освіти до процесу навчання у закладі вищої освіти.

3. Навчально-пізнавальна діяльність здобувачів вищої освіти. Управління учінням.

Тема 3. Загальна характеристика форм і методів навчання у вищій школі

1. Поняття «метод навчання». Класифікація методів навчання. Словесні, наочні та практичні методи.

2. Засоби навчання. Прийоми створення проблемних ситуацій.

3. Поняття "форма навчання". Типові ознаки форм організації навчальних занять. Класифікації форм навчання. Урахування специфіки підготовки фахівця при доборі і визначенні форми навчання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Методика викладання фахових дисциплін у закладах вищої освіти

Тема 4. Особливості підготовки та проведення лекцій із фахових дисциплін

1. Лекція, види лекцій, вимоги до лекцій.

2. Методика підготовки та проведення лекцій.

3. Особливості відбору і викладення матеріалу в лекціях із фахових дисциплін.

Тема 5. Роль і специфіка підготовки та проведення практичного та семінарського заняття із фахових дисциплін

1. Семінарські заняття, методика їх підготовки і проведення.

2. Підготовка здобувачів та викладачів до семінарських занять.

3. Методика підготовки і проведення практичного заняття.

4. Лабораторне заняття - методика його підготовки і проведення.

5. Факультативи, спецкурси, спецсемінари як форми організування навчання.

Тема 6. Самостійна робота здобувачів у ході вивчення фахових дисциплін

1. Самостійна навчально-пізнавальна діяльність здобувачів.

2. Види самостійної роботи здобувачів.

3. Структура самостійної роботи здобувачів.

4. Наукове організування самостійної роботи здобувачів.

5. Проведення індивідуальних співбесід.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

Чинники забезпечення функціонування системи підготовки майбутніх соціальних працівників

Тема 7. Роль і функції викладача в реалізації мети і завдань вивчення фахових дисциплін

1. Педагогічна діяльність викладача закладу вищої освіти, вимоги до нього.

2. Основні напрями діяльності викладача закладу вищої освіти.

3. Психолого-педагогічна структура діяльності викладача.

4. Вимоги до особистості викладача закладу вищої освіти.

Тема 8. Сутність і значення науково-дослідницької

	<p>роботи здобувачів у процесі вивчення основ соціальної роботи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наукова робота здобувачів у системі професійної підготовки майбутніх соціальних працівників. 2. Види і форми науково-дослідної роботи здобувачів. 3. Науково-дослідна робота здобувачів поза освітнім процесом. <p>Тема 9. Особливості організації позанавчальної діяльності майбутніх соціальних працівників</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Професійне самовдосконалення майбутніх соціальних працівників. 2. Самовиховання - як активна, цілеспрямована діяльність здобувача. 3. Планування самовиховання. 4. Контроль і регуляція самовиховання.
<p>Обов'язкові завдання</p>	<p>Програма дисципліни передбачає виконання студентами завдань, передбачених планами практичних занять, виконання завдань самостійної роботи, виконання ІНДЗ (зокрема відповідно до теми дисертаційного дослідження).</p>
<p>Міждисциплінарні зв'язки</p>	<p>ОК 03 Філософія науки та інновацій ОК 04 Наукове дослідження та академічна доброчесність ОК 07 Інновації у соціальній роботі ОК 09 Виробнича: науково-викладацька практика та ін.</p>
<p>Інформаційне забезпечення (з репозитарію, фонду бібліотеки УДПУ та ін.)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Методика викладання фахових дисциплін (Соціальна робота): навч. посібник / уклад.: Кочубей Т. Д., Коляда Н. М. ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, ф-т соц. та псих. освіти, каф. соц. педагогіки та соц. роботи Умань : ВПЦ «Візаві», 2022. 170 с. 2. Енциклопедія інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму / [Лепський В. В., Безлюдний О. І., Коляда Н. М., Кравченко О. О. та ін.]; МОЗ України, КЗ «Черкаський обл. центр медико-соц-ї експертизи ЧОР», МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань : ВПЦ «Візаві», 2019. С. 128–129, 130–131, 165–168. 3. Кочубей Т. Д., Міщенко М. С. Сучасні підходи до проблеми профорієнтаційної роботи. <i>Габітус</i>. №26. 2021. С. 85-88 http://habitus.od.ua/journals/2021/26-2021/17.pdf 1. Кочубей Т.Д., Бойко О.М. Підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи з жінками, які звільняються з місць позбавлення волі : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичин. Вид. 2-ге, допов. Київ : ЦП Компрінт, 2021. 229 с. 4. Кочубей Тетяна, Рябініна Марина Доступність як важлива умова реалізації прав людей з інвалідністю. <i>Соціальна робота та соціальна освіта</i>, 2020. Вип. 1 (4). С. 60–71. 5. Кочубей Тетяна, Ткачук Юлія Соціальні навички soft skills у системі компетентностей майбутніх соціальних працівників. <i>Соціальна освіта і соціальна робота</i>. Умань, 2021. № 2 (7). № 2. С. 43–51 2. Методика викладання фахових дисциплін (Соціальна робота): навч. посібник / уклад.: Кочубей Т. Д., Коляда Н. М. ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, ф-т соц. та псих. освіти, каф. соц. педагогіки та соц. роботи – Умань : ВПЦ «Візаві», 2022. 170 с. 6. Методичні рекомендації до виконання магістерських робіт зі

	<p>спеціальності 231 Соціальна робота / Уклад.: Н. М. Коляда, В. П. Ісаченко. Київ, 2021. 69 с.</p> <p>3. Методичні рекомендації до проходження виробничої практики здобувачами вищої освіти ступеня «доктор філософії» спеціальності 231 Соціальна робота / Уклад. Н. М. Коляда, О. О. Кравченко, С. О. Роєнко. Київ, 2021. 87 с.</p> <p>4. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (Соціальна робота)» (ОНП «Соціальна робота», спеціальність 231 соціальна робота): навч.-метод. посібн. / уклад.: Кочубей Т. Д.; Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, ф-т соц. та псих. освіти, каф. соц. педагогіки та соц. роботи. Умань : УДПУ, 2022. 56 с.</p> <p>7. Підготовка та захист дисертації доктора філософії зі спеціальності 231 Соціальна робота (методичні рекомендації) / Уклад. Н. М. Коляда, О. О. Кравченко, Н.В. Левченко. Київ, 2021. 87 с.</p> <p>8. Пожидаєва О. В. Підготовка докторів філософії із соціальної роботи до викладацької діяльності (на прикладі Академії праці, соціальних відносин і туризму) / <i>Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського = Scientific bulletin of South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky</i>: наук. журнал. Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2020. № 3 (132). С. 116-123.</p> <p>9. Пожидаєва О. Педагогічна практика у межах освітньо-наукових програм із соціальної роботи. <i>Збірник наукових праць АООС</i>. 2021. №3/22. С. 84-86.</p> <p>10. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», 2021 (Затверджено МРЕТ та СГ України 23.03.2021 № 610). Режим доступу: https://osvita.ua/doc/files/news/819/81950/610_Vikladachi_zakladiv_vishoi_osviti.pdf</p> <p>11. Рекомендації щодо забезпечення якості програм підготовки докторів філософії із соціальної роботи. <i>Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму</i>. 2019. № 3. С. 99–103.</p> <p>Інформаційні джерела</p> <p>Аспірантура та докторантура. Факультет соціальної та психологічної освіти УДПУ імені Павла Тичини. URL: https://fspu.udpu.edu.ua</p> <p>Науковий портал. УДПУ імені Павла Тичини. URL: https://nauka.udpu.edu.ua/</p> <p>Наука. МОН України. URL: https://mon.gov.ua/ua/tag/nauka</p> <p>Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. URL: https://naqa.gov.ua/</p> <p>Неформальна освіта. Сайт факультету соціальної та психологічної освіти УДПУ імені Павла Тичини. URL: https://is.gd/ljO2Ju</p> <p>The International Association Of Schools Of Social Work. URL: https://bit.ly/2ZYWK0N</p>
Поточний контроль	Спостереження за навчальною діяльністю аспірантів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, практичні вправи, самоконтроль, модульне тестування, виконання індивідуальних практичних та науково-дослідних завдань.
Підсумковий контроль	Екзамен